

LUONNOS

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAASEUDUN YRITYSTUESTA
RAHOITUSKAUDELLA 2023 – 2027**

Pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023–2027.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan [x].4.2023.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

1.1 Asian tausta

Uusi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskausi käynnistyi 1.1.2023. Maaseudun yritystuista säädetään kehittämistukilaissa, joka tuli voimaan 1.1.2023.

Keskeisimpiä Euroopan unionin säädöksiä ovat: 1) jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115 (*suunnitelma-asetus*), 2) yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116 (*horisontaaliasetus*) ja toimintaryhmien osalta 3) Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja raja-turvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2021/1060 (*yleisasetus*) sekä niiden nojalla annetut komission asetukset.

Komissio on hyväksynyt 31.8.2022 Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman rahoituskaudelle 2023-2027, jäljempänä *strategiasuunnitelma*.

Kehittämistukilaissa säädetään kansallisesti Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston tuella strategiasuunnitelman maaseudun kehittämistoimenpiteistä rahoituskaudella 2023—2027. Kehittämistukilaissa säädetään strategiasuunnitelman mukaisesti myönnettävästä rahoituksesta maaseudun yritys- ja hanketoimintaan. Lain 3 luvussa säädetään maaseudun yritystuen myöntämisen edellytyksistä.

1.2 Asetuksenantovaltuudet

Kehittämistukilaissa on valtuudet antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä tukijärjestelmän toimeenpanosta. Osittain nämä valtuudet ovat päällekkäisiä.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkempia säännöksiä kustannusten kohtuullisuuden arvioinnista kehittämistukilain 9 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkempia säännöksiä tuettavaa toimenpidettä koskevasta hankesuunnitelmasta kehittämistukilain 10 §:n 1 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkempia säännöksiä eri toimenpiteisiin myönnettävän tuen tasosta ja enimmäismäärästä Euroopan unionin lainsäädännön ja valtion talousarvion tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösunnitelman asettamissa rajoissa sekä tuen vähimmäismäärästä kehittämistukilain 11 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkempia säännöksiä tarkemmat säännökset kustannusmalleista ja niiden käyttökohteista kehittämistukilain 12 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset, Euroopan unionin lainsäädännön rajoissa, toimenpiteen aloittamisesta ennen tukihakemuksen vireilletuloa, luvan esittämisestä ja siitä, milloin toiminta katsotaan aloitetuksi eri toimenpiteiden osalta, sekä ennen hakemuksen vireilletuloa tukikelpoisista yleiskustannuksista kehittämistukilain 13 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset sovellettavista valtioneuvoston säännöistä ja valtiontuen myöntämisen edellytyksistä ja menettelyistä kehittämistukilain 14 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset yrityksen taloudellista asemaa ja kannattavuutta koskevista vaatimuksista sekä tuen edellyttämästä yritystoiminnan laajuudesta kehittämistuki 17 §:n 4 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset tuen kilpailua vääristävän vaikutuksen arviointiperusteista ja tuettavan toimenpiteen toteutumisen arvioinnista kehittämistukilain 18 §:n 4 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset, Euroopan unionin säädösten antamissa rajoissa, tuettavista toimenpiteistä, tuen muodosta, toimenpiteiden tukikelpoisista kustannuksista sekä kustannusten syntymisen ajankohdasta kehittämistukilain 19 §:n 2 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan pidentämisen edellytyksistä kehittämistukilain 26 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset maksamatta olevan tuen siirtämisestä sekä tarkemmat säännökset myös tuettavan toiminnan ja investoinnin pysyvyydestä kehittämistukilain 27 §:n 6 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkempia säännöksiä valintaperusteista ja –menettelystä kehittämistukilain 34 §:n 4 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset menon kohtuullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista kehittämistukilain 40 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset muusta rahoituksesta sekä niiden vaikutuksesta maksettavan tuen määrään kehittämistukilain 41 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset tukien maksueristä ja ennakon maksamisen edellytyksistä kehittämistukilain 42 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa säädettäisiin tarkemmin selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä kehittämistukilain 44 §:n 4 nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset sellaisista rekisteriin tallennettavista tiedoista, jotka eivät ole henkilötietoja kehittämistukilain 45 §:n 3 momentin nojalla.

Asetusehdotuksessa annettaisiin tarkemmat säännökset tuen vähentämisperusteista sekä vähennysten ja seuraamusten laskennasta kehittämistukilain 53 §:n 5 momentin nojalla.

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Ennen lausuntokierrosta asetusehdotuksen sisällöstä on 10.2.2023 ollut esittely- ja kuulemistilaisuus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, jäljempänä *ELY-keskusten*, maaseudun yritysrahoituksen asiantuntijoille sekä 14.2.2023 Suomen Kylät ry:n Leader –jaostolle.

Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot: oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, Energiavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Suomen metsäkeskukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf:ltä, Suomen Kylät ry:n Leader-jaostolta, ProAgria Keskusten Liitolta, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:ltä, Suomen Uusyrityskeskukset ry:ltä, Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Business Finlandilta, Finnveralta, Osuustoimintakeskus Pellervo ry:ltä, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry:ltä, Bioenergia ry:ltä, Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:ltä ja Uusi

työ ry:ltä. Valtioneuvoston asetusluonnos on ollut myös maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla.

Hallituskauden päättymisestä johtuen valmistelun aikataulu on erittäin kiireinen ja lausuntokierros joudutaan pitämään tavanomaista lyhyempänä.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

EU:n rahoituskaudella 2014-2020 ja sen siirtymäkaudella 2021-2022 maaseudun yritystuesta säädettiin valtioneuvoston asetuksella (80/2015). Maaseudun yritystukea koskevien eri toimenpiteiden kuvaukset sisältyivät Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014-2020 (maaseutuohjelma).

Rahoituskaudella 2023-2027 maaseudun yritystukeen liittyvät valtioneuvoston asetuksella säädettävät säännökset olisivat ehdotetussa asetuksessa. Valtioneuvoston asetuksella täydennetään kehittämistukilakia. Kansallisella lainsäädännöllä pannaan toimeen strategiasuunnitelmassa rahoituskaudelle 2023-2027 kuvatut yritystuen toimenpiteet, jotka Euroopan komissio on hyväksynyt 31.8.2022.

Maaseudun yritystuen tukimuodoista on säädetty suunnitelma-asetuksessa. Tukimuodoista on säädetty aiempaan verrattuna vähemmän yksityiskohtaisesti. Mahdollisia tukimuotoja ovat yrityksen käynnistystuki, investointituki ja kehittämistuki. Käynnistystukea kutsuttiin aiemmin perustamistueksi. Suunnitelma-asetuksen mukaan tietyt käynnistystuen muodot on mahdollista toteuttaa ainoastaan toimintaryhmien paikallisiin kehittämisstrategioihin perustuen.

Kehittämistuki ei sisältynyt rahoituskaudella 2014-2020 EU:n lainsäädännön mahdollistamien tukimuotojen joukkoon. Nyt kehittämistuki on ollut mahdollista ottaa uudelleen käyttöön. Investointituki ei olennaisesti eroaisi edellisestä rahoituskaudesta.

Olellainen muutos on se, että suunnitelma-asetus mahdollistaa tuen myöntämisen ainoastaan maaseutualueille. Aiemmillä rahoituskausilla maatalojen toiminnan monipuolistamista maatalouden alkutuotannon ulkopuolelle oli mahdollista tukea niiden sijainnista riippumatta. Myös maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä voitiin tukea koko Manner-Suomessa. Osa aiemmista potentiaalisista tuensaajista saattaa jäädä EU:n lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista johtuen maaseudun yritystuen ulkopuolelle. Ne eivät voi saada vastaavia tukia myöskään muista tukijärjestelmistä. Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole käytössään näiden yritysten tukemiseen erikseen puhtaasti kansallista rahoitusta.

Toinen keskeinen muutos on se, että paikallisten toimintaryhmien kautta haettavat ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista suoraan haettavat tuet on erilaistettu vastaamaan paremmin ja kattavammin yritysten elinkaaren eri vaiheisiin ja muuttuvan yrittäjyyden tarpeisiin strategiasuunnitelman toimenpiteissä määritellyllä tavalla ja valtioneuvoston asetuksen säännöksillä.

Kehittämistukilakia koskevan hallituksen esityksen mukaisesti maaseutualueilla yritysrahoituksen painopisteenä ovat ydin- ja harvaan asutut maaseutualueet (HE 166/2022 vp, s. 28). Erityisesti paikallisen kehittämisstrategian toteuttamiseksi

myönnettävissä energiainvestoinneissa sekä omistajanvaihdokseen kohdistuvassa käynnistystuessa tuen kohdentaminen ydin- ja harvaan asutulle maaseudulle on tarkoituksenmukaista.

Maaseudun yritysrahoituksen sovelletaan EU:n valtioneuvoston asetusta, josta tulee huomioitavia ehtoja ja rajoituksia. Valtioneuvoston asetuksessa viitataan olemassa oleviin valtioneuvoston asetuksiin, joita noudatetaan. Valtioneuvoston asetusten uudistaminen on meneillään ja mahdolliset muutokset valtioneuvoston asetuksiin otetaan huomioon tukien toimeenpanossa rahoituskaudella. Maaseudun yritystuen eri toimenpiteistä tehdään valtioneuvoston asetuksen antamisen jälkeen tarvittavat ilmoituksen Euroopan komissiolle.

4. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotettu asetus koskee strategiasuunnitelmasta rahoitettavia yritystukia.

Strategiasuunnitelman rahoitus sisältyy maaseudun yritystukien osalta valtion talousarviossa maaseudun kehittämisen politiikkasektorille. Valtion vuoden 2023 talousarviossa momentin 30.10.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen) budjetoituun myöntämismäärään ja määrärahaan sisältyvät myös yritystuen myöntämismäärät ja määrärahat. Lopulliset määrät tarkentuvat valtuudenjakopäätöksen yhteydessä.

ELY-keskusten kautta rahoitettaviin maaseudun yritystukiin on strategiasuunnitelmassa osoitettu 240 miljoonaa euroa rahoituskaudella 2023-2027. Paikallista kehittämisstrategiaa toteuttaviin toimiin eli toimintaryhmien kautta haettaviin tämän asetuksen mukaisiin maaseudun yritystukiin sekä lisäksi hanketukiin on strategiasuunnitelmassa puolestaan osoitettu 180 miljoonaa euroa. Maaseudun yritystuet ovat EU-osarahoitteisia, joissa EU:n osuus on 43 prosenttia rahoituksesta. Lisäksi ELY-keskusten käytettävissä on 10 miljoonaa euroa maaseutuyritysten energiainvestointeihin, joka rahoitetaan kokonaan kansallisesti.

Maaseudun yritystuen maaseutu-, innovaatio-, ympäristö ja ilmastovaikutukset sekä taloudellisia vaikutuksia kuvataan tarkemmin kehittämistukilain perusteluissa.

5. Lausuntopalautte

Esitysehdotus oli lausuntokierroksella 22.2.2023-14.3.2023 välisen ajan.

Esitysehdotuksesta lausunnon antoivat...

6. Säännöskohtaiset perustelut

Luvussa 1 säädettäisiin yleisistä säännöksistä.

1 § Pykälässä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Maaseudun yritystuesta on säädetty kansallisesti kehittämistukilain, ja asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä maaseudun yritystuesta. Pykälässä täsmennettäisiin, että tukea voidaan myöntää ainoastaan mikroyrityksille, pienille yrityksille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset). Tukea ei myönnetä suurille yrityksille.

Ehdotetun pykälän muotoilu poikkeaa kumoutuneen maaseudun yritystuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (80/2015), jäljempänä *edellinen asetus*, 1 §:ssä käytetystä

muotoilusta. Kehittämistukilain nojalla annetussa asetuksessa erillinen viittaus EU-lainsäädäntöön ei ole välttämätön. Informatiivinenkaan viittaus ei ole tarkoituksenmukainen ottaen huomioon suunnitelma-asetuksen säädöstekninen rakenne, jonka vuoksi edellisen asetuksen soveltamisalasäännöstä vastaavaa yksityiskohtaisuuden tasoa ei voitaisi saavuttaa ilman entistä monimutkaisempaa muotoilua.

2 §

Pykälässä säädettäisiin määritelmistä.

Ehdotuksessa määriteltäisiin, että asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *I ja II tukialueilla* alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 43 §:n perusteella määrättyjä tukialueita;
- 2) *III tukialueella* muita kuin 1 kohdassa tarkoitettuja Suomen alueita, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa;
- 3) *harvaan asutulla maaseudulla* Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän paikkatietopohjaisen Kaupunki-maaseutu-luokituksen mukaista harvaan asutuksi maaseudeksi luokiteltua maantieteellistä aluetta; edellä tarkoitetuksi harvaan asutuksi maaseudeksi luetaan myös harvaan asutun maaseudun ympäröimä maaseudun paikalliskeskus;
- 4) *ydinmaaseudulla* Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän paikkatietopohjaisen Kaupunki-maaseutu-luokituksen luokituksen mukaista ydinmaaseudeksi luokiteltua maantieteellistä aluetta; edellä tarkoitetuksi ydinmaaseudeksi luetaan myös ydinmaaseudun ympäröimä maaseudun paikalliskeskus;
- 5) *pienhankinnoilla* elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 33 §:ssä tarkoitettuja käyttöomaisuuden hankintoja.

Ehdotuksen 3 ja 4 kohtien määritelmät eroaisivat Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä paikkatietopohjaisesta Kaupunki-maaseutu-luokituksesta siten, että harvaan asutun maaseudun tai ydinmaaseudun ympäröimä maaseudun paikalliskeskus luettaisiin osaksi ympäröivää aluetta. Selvytyden vuoksi todetaan, että ehdotetun säännöksen mukaiset harvaan asutun maaseudun ja ydinmaaseudun määritelmät eivät liity tukikelpoisen *maaseutualueen* määritelmään. ELY-keskukset ja paikalliset toimintaryhmät määrittelevät tukikelpoiset maaseutualueet omalla toiminta-alueellaan kehittämistukilain 8 §:n perusteluissa selostetulla tavalla (HE 166/2022 vp, s. 56-57).

Ehdotuksen 1 kohdassa mainitun alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 43 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista vuosina 2022–2027 (467/2022) määritellään I ja II tukialue. Ennen kyseisen asetuksen antamista aluetukikartta on ilmoitettu virallisesti Euroopan komissiolle, joka on hyväksynyt aluetukikartan 2.6.2022.

Luvussa 2 säädettäisiin tuen hakemisesta ja tuen maksamisen yleisistä edellytyksistä.

3 § Pykälässä säädettäisiin tuettavien toimenpiteiden valintajaksoista.

Ehdotuksen mukaan asetuksen mukaista tukea voitaisiin hakea jatkuvasti. Tuettavat toimenpiteet valittaisiin jaksoittain seuraavina aikaväleinä vireilletulleista hakemuksista lukuun ottamatta paikallisten toimintaryhmien kautta haettavia tukia:

- 1) 16 päivästä lokakuuta 15 päivään joulukuuta;
- 2) 16 päivästä joulukuuta 15 päivään helmikuuta;
- 3) 16 päivästä helmikuuta 15 päivään huhtikuuta;
- 4) 16 päivästä huhtikuuta 15 päivään kesäkuuta;
- 5) 16 päivästä kesäkuuta 15 päivään elokuuta;
- 6) 16 päivästä elokuuta 15 päivään lokakuuta.

4 § Pykälässä säädettäisiin hankesuunnitelmasta. Kehittämistukilain 10 §:n mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuki on tuen kohteena olevan toiminnan kannalta tarpeellinen ja tuen määrä tarkoituksenmukaisessa suhteessa suunnitellun toiminnan laajuuteen. Edellytyksenä on lisäksi, että hakija esittää tuettavaa toimenpidettä koskevan hankesuunnitelman. Asetuksessa säädettäisiin tarkemmin hankesuunnitelmasta, koska kehittämistukilaissa ei nyt säädetä yksityiskohtaisemmin hankesuunnitelmasta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan hankesuunnitelmaan olisi sisällytettävä toimenpiteen tavoitteet, tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet ja toimenpiteen toteutusaika. Kyseisistä asioista on aiemmin säädetty kumotun maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014), jäljempänä *vanha kehittämistukilaki*, 11 §:ssä.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan hankesuunnitelmaan olisi lisäksi sisällytettävä selvitys tuettavan yritystoiminnan kannattavuudesta toimenpiteen edellyttämässä laajuudessa sekä kuvaus kestävän kehityksen huomioon ottamisesta toimenpiteen toteuttamisessa. Sisällytettävä selvitys tulisi suhteuttaa toimenpiteen laajuuteen. Esimerkiksi yritystoiminnan kokeiluissa ei edellytettäisi selvitystä tuettavan yritystoiminnan kannattavuudesta, koska tuettava toiminta olisi kokeilumuotoista. Momentin sisältö vastaa pääosin vanhan kehittämistukilain 11 §:ssä säädettyä.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan sen lisäksi mitä 1 ja 2 momentissa säädettäisiin kertakorvauksena ja vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen hankesuunnitelmaan olisi sisällytettävä suunnitellun toimenpiteen tuotokset ja niiden toteutumisen arviointiperusteet.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan tuen hakijan tulisi lisäksi ilmoittaa tiedot suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamiseen saadusta tai haetusta muusta julkisesta rahoituksesta sekä muut tuen myöntäjän edellyttämät tiedot tuen tarpeen arvioimista ja hyväksymistä varten.

5 § Pykälässä säädettäisiin aiemmin saatujen tukien huomioon ottamisesta.

Ehdotuksen mukaan kehittämistukilain tai sitä edeltävän lainsäädännön tai muun lainsäädännön nojalla aiemmin myönnetyn tuen vaikutukset tuen saajan toimintaan olisi arvioitava uutta avustushakemusta käsiteltäessä, jos aiemman saadun tuen myöntämisestä on kulunut enintään viisi vuotta.

6 § Pykälässä säädettäisiin tuen suuntaamisesta.

Ehdotuksen mukaan tukea voitaisiin myöntää toimenpiteeseen, jonka toteuttamiseen tuella arvioidaan olevan merkittävä vaikutus siten, että:

- 1) myönnettävän tuen avulla toimenpide voidaan toteuttaa nopeammin;
- 2) myönnettävän tuen avulla toimenpide voidaan toteuttaa korkeatasoisempana;
- 3) myönnettävän tuen avulla toimenpide voidaan toteuttaa laajempaan; tai
- 4) toimenpidettä ei toteutettaisi ilman myönnettävää tukea.

Kehittämistukilain 19 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukikelpoisista toimenpiteistä. Asetusehdotuksen keskeisenä päämääränä on parantaa tuen vaikuttavuutta ja tämän vuoksi pykälässä säädettäisiin tukikelpoisten toimenpiteiden yleisistä perusedellytyksistä. Tukea voitaisiin myöntää toimenpiteeseen, jossa tuella arvioidaan olevan merkittävä vaikutus toimenpiteen toteuttamiseen. Näitä seikkoja arvioitaisiin tukea myönnettäessä. Säännöksen taustalla yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tuen kannustavaa vaikutusta koskeva artikla 6 (3), jota koskee suurille yrityksille myönnettävää tukea. Kannustavaa vaikutusta koskevalla edellytyksellä on keskeinen merkitys pyrittäessä varmistamaan, että tuen myöntäminen muuttaa tuensaajan toimintaa yhteisen edun tavoitteen suuntaisesti ja tämän vuoksi on linjattu, että sitä sovelletaan kansallisesti pk-yrityksille myönnettävään tukeen. Säännös vastaa sisällöltään edellisen asetuksen 3 §:ää.

7 § Pykälässä säädettäisiin yrityksen taloudellisesta asemasta.

Ehdotuksessa säädettäisiin, että yrityksen taloudellista asemaa arvioitaessa otettaisiin huomioon yrityksen kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus sekä tuettavan toiminnan kohteena olevien tuotteiden ja palveluiden riittävät markkinat.

Kehittämistukilain 17 §:n mukaan yhtenä tuen myöntämisen edellytyksenä on se, että yritys esittää selvitykset taloudellisesta asemastaan. Mainitun pykälän mukaan tarkemmat säännökset taloudellista asemaa arvioitaessa käytettävistä perusteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Pykälä vastaa sisällöltään edellisen asetuksen 6 §:ää.

8 § Pykälässä säädettäisiin kertakorvauksena ja vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen erityisistä vaatimuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukipäätöksessä olisi vahvistettava toimenpiteessä tehtävät toimet ja niiden toteutumisen todentamiseksi tarvittavat asiakirjat ja selvitykset.

Vakioituna kertakorvauksen maksettavan tuen euromäärä olisi vakioitu, kunkin tuen kohdalla olisi säädetty kiinteä euromäärä. Kehittämistukilain 10 §:n mukaan tuen määrän tulee olla tarkoituksenmukaisessa suhteessa suunnitellun toiminnan laajuuteen. Näin ollen vakioitua kertakorvausta ei pidä myöntää toimenpiteeseen, joka ei laajuudeltaan olisi riittävän kattava.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tukipäätöstä voitaisiin muuttaa vain toteuttamisajan osalta. Hyväksytyt toimenpiteet voitaisiin kuitenkin tarvittaessa toteuttaa tukipäätöksestä poikkeavassa aikajärjestyksessä. Mahdollisuus toteuttaa toimenpiteet tukipäätöksestä poikkeavassa aikajärjestyksessä mainittaisiin informatiivisista syistä.

9 § Pykälässä säädettäisiin kustannusperusteisen tuen kohtuullisuuden arvioinnista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan toimenpiteen kustannusarvion kohtuullisuus olisi varmistettava tukea myönnettäessä siltä osin kuin se on mahdollista. Jos hankintaan ei sovellettaisi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia ([1397/2016](#)), kustannusten kohtuullisuuden arvioinnissa voitaisiin käyttää viitekustannuksia. Jos viitekustannuksia ei olisi käytettävissä, tuen hakijan tulisi toimittaa yli 3000 euron suuruisissa hankinnoissa selvitys tavanomaisesta hintatasosta, riittävä määrä tarjouksia tai muu selvitys, jonka perusteella kustannusten kohtuullisuus on mahdollista arvioida. Tavanomaisella hintatasolla tarkoitettaisiin tavarantoimittajien yleisesti käyttämiä hintoja. Alle 3 000 euron suuruisissa hankinnoissa viranomaisen olisi varmistettava hankinnan kustannusten kohtuullisuus tarkoituksenmukaisella tavalla, mikäli hankinnan kustannusten kohtuullisuutta on syytä epäillä.

Pykälän 1 momentti vastaisi yli 3 000 euron hankintojen osalta edellisen asetuksen 24 §:ää. Kustannustason nousun johdosta kumotussa asetuksessa ollut 2 500 euron raja, jonka ylittävistä hankinnoista tuensaajan on toimitettava selvitys, ellei viitekustannuksia ole käytettävissä, korotettaisiin 3 000 euroon. Uutena asiana pykälässä säädettäisiin, että alle 3 000 euron suuruisissa hankinnoissa viranomaisen olisi varmistettava hankinnan kustannusten kohtuullisuus tarkoituksenmukaisella tavalla, mikäli hankinnan kustannusten kohtuullisuutta on syytä epäillä. Tarkoituksena on mahdollistaa tuen myöntävälle viranomaiselle yksittäisten suurehkojen, mutta alle 3 000 euron suuristen hankintojen kohtuullisuuden tarkistaminen.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan, jos 1 momentissa tarkoitettuja menettelytapoja kustannusten kohtuullisuuden arvioimiseksi ei voitaisi käyttää, viranomaisen olisi muulla tavoin varmistettava kustannusten kohtuullisuus.

10 §

Pykälässä säädettäisiin sovellettavista valtioneuvostonasetuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan myönnettäessä 13-16 §:ssä tarkoitettua käynnistystukea sovellettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 19 b artiklaa tai asetusta vähämerkityksisestä tuesta.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan myönnettäessä tukea maatalousalan kokeiluun sovellettaisiin suunnitelma-asetuksen valtioneuvostonasetusta koskevaa artiklaa 145 (2). Kyseisen artiklan mukaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107, 108 ja 109 artiklaa ei sovelleta SEUT 42 artiklan soveltamisalaan kuuluvaan tukeen. Maataloustuotteiden tuotantoa, jalostusta ja kaupan pitämistä koskevan tuen hyväksyntä on tapahtunut Suomen YMP:n strategiasuunnitelman 2023–2027 hyväksymisen yhteydessä (Komission täytäntöönpanopäätös, Bryssel 31.8.2022, C (2022) 6022 final).

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan myönnettäessä käynnistystukea maatilalle maa- ja metsätalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan sovellettaisiin asetusta vähämerkityksisestä tuesta.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan myönnettäessä 22-24 §:ssä tarkoitettua kehitystukea sovellettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 19 b artiklaa tai asetusta vähämerkityksisestä tuesta.

Ehdotettavan pykälän 5 momentin mukaan myönnettäessä 18 §:ssä tarkoitettua kehittämistukea sovellettaisiin asetusta vähämerkityksisestä tuesta.

Ehdotettavan pykälän 6 momentin mukaan myönnettäessä 20 §:ssä tarkoitettua kehittämistukea sovellettaisiin suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107, 108 ja 109 artiklaa ei sovelleta SEUT 42 artiklan soveltamisalaan kuuluvaan tukeen. Maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevan tuen hyväksyntä on tapahtunut strategiasuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Ehdotettavan pykälän 7 momentin mukaan myönnettäessä 25 §:ssä tarkoitettua investointitukea sovellettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 14 ja 17 artiklaa sekä asetusta vähämerkityksisestä tuesta. Jos tuki haettaisiin paikallisen toimintaryhmän kautta paikallisen kehittämisstrategian toteuttamiseksi maaseutualueella, sovellettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 19 b artiklaa ja asetusta vähämerkityksisestä tuesta.

Ehdotettavan pykälän 8 momentin mukaan myönnettäessä 25 §:ssä tarkoitettua investointitukea maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen sovellettaisiin suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohtaa.

Ehdotettavan pykälän 9 momentin mukaan myönnettäessä 37 §:ssä tarkoitettua investointitukea uusiutuvan energian tuotantoon ja jakeluun sovellettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 17 ja 41 artiklaa sekä asetusta vähämerkityksisestä tuesta. Myönnettäessä tukea pellettien, brikettien ja biohiilen sekä muiden vastaavien pidemmälle jalostettujen kiinteiden polttoaineiden valmistusta koskevaan

investointiin sovellettaisiin ryhmäpoikkeusasetuksen 17 artiklaa. Myönnettäessä tukea polttopuun, puutähdehakkeen, puuperäisten kierrätyspolttoaineiden ja muiden kiinteiden puupohjaisten polttoaineiden tuotantoa koskevaan investointiin sovellettaisiin asetusta vähämerkityksisestä tuesta.

Ehdotettavan pykälän 10 momentin mukaan myönnettäessä 38 §:ssä tarkoitettua investointitukea sovellettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 19 b artiklaa.

Ehdotettavan pykälän 11 momentin mukaan myönnettäessä tukea 30 §:ssä tarkoitettuihin investointien toteutettavuustutkimuksiin sovellettaisiin asetusta vähämerkityksisestä tuesta ja suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohtaa.

Ehdotettavan pykälän 12 momentin mukaan hakiessaan vähämerkityksisenä tukena myönnettävää tukea tuen hakijan tulee liittää hakemukseen tiedot kuluvaan ja kahden sitä edeltävän verovuoden aikana saamastaan vähämerkityksisestä tuesta.

Kehittämistukilain 14 §:ssä säädetään Euroopan unionin valtiontukisäännösten ja määräysten soveltamisesta. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sovellettavista valtiontukisäännöistä ja valtiontuen myöntämisen edellytyksistä ja menettelyistä.

Luvussa 3 säädettäisiin käynnistystuesta

11 § Pykälässä säädettäisiin maatilalle myönnettävästä maa- ja metsätalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistystuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää maaseutualueella toimivalle maatilalle uuden myönnettävästä maa- ja metsätalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistämiseen.

Ehdotettavan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää 1 momentissa tarkoitetun toimialan yritystoimintaan, jos toimintaa on tukea haettaessa harjoitettu yhtäjaksoisesti enintään kolmen vuoden ajan.

Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää maatilalle, joka ei ole kokoluokaltaan mikroyritystä suurempi. Maatilan yritystunnuksen alla harjoitettavasta muusta yritystoiminnasta saatavien tulojen tulee olla erotettavissa maa- ja metsätalouden yritystoiminnasta saatavista tuloista. Tuettavasta yritystoiminnasta tavoiteltavan vuosittaisen liikevaihdon tulee olla vähintään 15 000 euroa. Tarkoituksena on, että tuettavasta uudesta yritystoiminnasta tavoitellaan todellista lisää maatilayrittäjän toimeentuloon.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää seuraaviin toimenpiteisiin:

- 1) koulutus-, valmennus- ja muiden asiantuntijapalvelujen hankkimiseen,
- 2) toimitilojen ja laitteiden vuokriin,
- 3) käyttömaksuihin,
- 4) aineisiin ja tarvikkeisiin,
- 5) matkoihin ja

6) muihin kuin 1-5 kohdassa tarkoitettuihin uuden yritystoiminnan käynnistämisvaiheen kannalta tarpeellisiin ja toimenpiteeseen välittömästi liittyviin toimiin.

Ehdotettavan pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että tuettaviin toimenpiteisiin voi sisältyä pienhankintoja.

Ehdotettavan pykälän 6 momentissa säädettäisiin vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrästä, joka olisi 5 000 tai 10 000 euroa. Samalle tuen hakijalle voitaisiin myöntää tukea enintään 10 000 euroa rahoituskauden aikana.

12 §

Pykälässä säädettäisiin paikallisen toimintaryhmän kautta haettavan käynnistystuen kohdentamisesta ja edellytyksistä.

Ehdotettavan pykälän 1 momentti sisältäisi luettelon niistä käynnistystuen muodoista, joihin voitaisiin myöntää tukea paikallisen kehittämisstrategian toteuttamiseksi maaseutualueella. Paikallisella toimintaryhmällä tarkoitetaan Leader-ryhmää. Tukea voitaisiin myöntää:

- 1) uuden yritystoiminnan kokeiluun;
- 2) yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdoksen avulla;
- 3) osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen;
- 4) päätoimisen yritystoiminnan käynnistämiseen; ja
- 5) maatalousalan kokeiluun.

Ehdotettavan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentin 1-4 kohdassa tarkoitettua käynnistystukea voitaisiin myöntää maa- ja metsätalouden alkutuotannon ulkopuoliseen toimialaan kuuluvaan yritystoimintaan. Pykälän 1 ja 2 momentin informatiivisten säännösten tarkoituksena on selkeyttää kehittämistukilain 16 §:n mukaista paikallisen toimintaryhmän kautta haettavan käynnistystuen eriyttämistä ELY-keskukselta haettavasta käynnistystuesta.

Kehittämistukilain 18 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan yritystuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai, jos yritys toimii ainoastaan paikallisesti, toiminta-alueellaan. Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin perusteista, joita käytettäisiin arvioitaessa paikallisilla markkinoilla toimiville yrityksille myönnettävän käynnistystuen kilpailuvaikutuksia. Säännös vastaisi soveltuvin osin edellisen asetuksen 10 §:ää. Arviointikriteerejä ei sovellettaisi uuden yritystoiminnan kokeiluun ja maatalousalan kokeiluun, joissa kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristävät vaikutukset ovat kokeiluille ominainen rajattu laajuus ja kestoaika huomioiden lähtökohtaisesti vähäisiä.

13 § Pykälässä säädettäisiin uuden yritystoiminnan kokeiluun myönnettävästä käynnistystuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää uuden yritystoiminnan kokeiluun, jonka enimmäiskesto on neljä kuukautta. Aikarajoitus perustuu työttömyysturvalain (1290/2002) 2 luvun 5 a §:n säännökseen työnhakijan oikeudesta työttömyysetuuteen yritystoiminnan ja omassa työssä työllistymisen estämättä neljän kuukauden ajalta.

Ehdotettavan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tuen hakijan tulee olla luonnollinen henkilö, jolla ei ole tukea haettaessa tai myönnettäessä yritystunnusta. Uuden yritystoiminnan kokeiluun myönnettävän käynnistystuen saajan tulee olla luonnollinen henkilö, joka ei harjoita tuenhakuhetkellä taloudellista toimintaa. Käynnistystuen avulla on mahdollista kokeilla ns. kevytyrittäjäjyötä, ja se soveltuisi yrittäjäjyöden kokeilemisesta kiinnostuneille, kuten työttömänä oleville, palkansaajille, opiskelijoille ja nuorille. Kehittämistukilaki ei sisällä vanhan kehittämistukilain 8 §:n 2 momentin mukaista vaatimusta tuen saajan vähintään 18 vuoden iästä.

Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan käyttää toimitilojen ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen ostettavina palveluina. Tukea ei voisi käyttää pienhankintoihin.

Ehdotettavan pykälän 4 momentissa säädettäisiin vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrästä. Tukea voitaisiin myöntää 2 500 euroa samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

14 § Pykälässä säädettäisiin yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdoksen avulla myönnettävästä käynnistystuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää yritystoiminnan käynnistämiseen omistajanvaihdoksen avulla. Edellytyksenä on, että ostettava yritys sijaitsee harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla. Rajaus vastaa pääpiirteissään edellisen asetuksen 9 §:n 1 momenttiin sisällyntää omistajanvaihdoksen valmisteluun myönnettyä elpymistukea koskevaa säännöstä (A 874/2021). Harvaan asuttu maaseutu ja ydinmaaseutu määriteltäisiin asetusehdotuksen 2 §:ssä.

Ehdotettavan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tuen hakijan tulee olla luonnollinen henkilö, jolla ei ole yritystunnusta tai mikroyritys, jolla on tukea haettaessa yritystunnus.

Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää yrityksen ostajalle omistajanvaihdokseen valmisteluun liittyvien asiantuntijapalveluiden hankkimiseen ostettavina palveluina. Omistajanvaihdoksen yhteydessä tukikelpoisilla asiantuntijapalveluilla tarkoitetaan erityisesti juridisia palveluja, tilitoimisto- ja taloushallinnon asiantuntijapalveluita ja kyseessä olevaan liiketoimintaan liittyviä konsulttipalveluja.

Ehdotettavan pykälän 4 momentissa säädettäisiin vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrästä. Tukea voitaisiin myöntää 5 000 euroa samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

15 §

Pykälässä säädettäisiin osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen myönnettävästä käynnistystuesta. Ehdotettavan pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan myöntää osa-aikaisen yritystoiminnan toiminnan käynnistämiseen. Osa-aikaisen yritystoiminnan määrittelemiseksi ja erottamiseksi yhtäältä harrastusluonteisesta toiminnasta ja toisaalta päätoimisesta yritystoiminnasta voidaan toiminnan laajuutta arvioida esimerkiksi siihen käytettävän työmäärän perusteella. Osa-aikaisella yritystoiminnalla tarkoitetaan lähtökohtaisesti yritystoimintaa, johon käytettävä keskimääräinen työmäärä on vähintään 10 tuntia ja alle 35 tuntia viikossa eikä tuen saajalla ole palveluksessaan palkattua työvoimaa. Mikäli käytettävä keskimääräinen työmäärä on alle 10 tuntia, kyse on harrastusluonteisesta toiminnasta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös, ettei tukea voida myöntää hakijalle, jolle on myönnetty tukea päätoimisen yritystoiminnan käynnistämiseen.

Kehittämistukilain 17 §:n perustelujen mukaisesti tarkoituksena on, että mahdollisimman monesta osa-aikaisesta yritystoiminnasta voisi tulla myöhemmin päätoimista (HE 166/2022 vp, s. 68), mutta käynnistystuen myöntäminen sekä osa-aikaiseen että päätoimiseen yritystoimintaan ei ole mahdollista. Muut yritystuen muodot ovat käytettävissä. Myöskään aiemmin myönnetty 13 §:ssä tarkoitettu tuki uuden yritystoiminnan kokeiluun ei olisi este tässä pykälässä tarkoitettun käynnistystuen myöntämiselle.

Ehdotettavan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että hakijalla tulee olla tukea haettaessa yritystunnus. Säännös on luonteeltaan informatiivinen.

Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan käyttää toimitilojen ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen ostettavina palveluina. Tukea voitaisiin lisäksi käyttää pienhankintoihin.

Ehdotettavan pykälän 4 momentissa säädettäisiin vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrästä. Tukea voitaisiin myöntää 5 000 euroa samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

16 §

Pykälässä säädettäisiin päätoimiseen yritystoiminnan käynnistämiseen myönnettävästä käynnistystuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tukea voitaisiin myöntää päätoimisen yritystoiminnan toiminnan käynnistämiseen. Päätoimisen yritystoiminnan määrittelemiseksi ja erottamiseksi osa-aikaisesta yritystoiminnasta voidaan arviointikriteerinä käyttää esimerkiksi käytettävää työmäärää. Päätoimisella yritystoiminnalla tarkoitetaan lähtökohtaisesti yritystoimintaa, johon käytettävä keskimääräinen työmäärä on vähintään 35 tuntia viikossa. Momentissa säädettäisiin myös, ettei tukea voitaisi myöntää hakijalle, jolle on myönnetty tukea osa-aikaisen

yrittötoiminnan käynnistämiseen. Rajoituksen perustelujen osalta viitataan edellä 15 §:n 1 momentin osalta esitettyihin seikkoihin.

Ehdotettavan pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että hakijalla tulee olla tukea haettaessa yritystunus. Säännös on luonteeltaan informatiivinen.

Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan käyttää toimitilojen ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen ostettavina palveluina. Tukea voitaisiin lisäksi käyttää pienhankintoihin.

Ehdotettavan pykälän 4 momentissa säädettäisiin vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrästä. Tukea voitaisiin myöntää 7 500 euroa samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

17 §

Pykälässä säädettäisiin maatalousalan kokeiluun myönnettävästä käynnistystuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kokeilun enimmäiskesto on kolme vuotta. Kokeilun enimmäiskesto olisi pidempi johtuen maatalousalan pitkäkestoisesta luonteesta.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää ensimmäistä kertaa kokeiltavaan maataloustoimintaan tai olemassa olevan maataloustoiminnan monipuolistamiseen kokeilun avulla. Tukea ei kuitenkaan voitaisi myöntää tavanomaiseen maataloustoimintaan. Kokeilutuki olisi suunnattu uusien liikeideoiden testaamiseen ja kokeiluun, ja se mahdollistaisi esimerkiksi erikoiskasvin viljelyn aloittamisen tai laajentamisen kaupalliseen tuotantoon. Tuki soveltuisi myös kumppanuusmaatalouden (Community Supported Agriculture, CSA eli yhteisön tukema maatalous) kokeiluun.

Ehdotettavan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tukea voidaan käyttää toimitilojen, koneiden ja laitteiden vuokriin, aineisiin ja tarvikkeisiin, käyttömaksuihin, matkoihin sekä koulutuksen, valmennuksen, asiantuntijaosaamisen ja tiedon hankkimiseen. Tukea voitaisiin käyttää lisäksi pienhankintoihin, joiden taloudellinen käyttöaika pääosin rajautuu kokeilun toteuttamisen kestoajaksi. Tukea ei kuitenkaan voitaisi käyttää eläinten hankintaan.

Ehdotettavan pykälän 4 momentissa säädettäisiin vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrästä. Tukea voitaisiin myöntää 2 500, 5 000 tai 7 500 euroa vakioituna kertakorvauksena, kuitenkin yhteensä enintään 7 500 euroa rahoituskaudella samalle tuen saajalle. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa maatalousalan kokeilujen toteuttaminen useampina toisiinsa liittyvinä kokonaisuuksina.

Luvussa 4 säädettäisiin kehittämistuesta

18 § Pykälässä säädettäisiin tuesta yritystoiminnan kehittämiseen.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää maa- ja metsätalouden alkutuotannon ulkopuoliseen yritystoiminnan kehittämiseen mikro- ja pienyritykselle ja maatilalle. Yritystoiminnan kehittämisellä tarkoitettaisiin tuotteiden, palveluiden, tuotantomenetelmien, markkinoinnin, teknologioiden ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistä sekä muuta yritystoiminnan uudistumista edistävää kehittämistoimea. Yritystoiminnan kehittämisellä ei kuitenkaan tarkoitettaisi yksittäisenä tilaustyönä tai tarjouskohtaisesti asiakkaille tehtävän tuotteen edellyttämää kehittämistoimea.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tuen hakijalla tulisi olla tukea haettaessa olla yritystunnus.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan tuettavan kehittämistoiminnan tulisi olla selkeästi erotettavissa yrityksen perusliiketoiminnasta yrityksen sisäiseksi hankkeeksi.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää enintään 50 prosenttia tuen perusteeksi esitetyistä, määrältään enintään 100 000 euron hyväksyttävistä kustannuksista. Hyväksyttävien kustannusten vähimmäismäärä olisi 5 000 euroa.

Pykälä koskisi pääosin ELY-keskusten kautta haettavaa kehittämistukea, mutta siinä myös määriteltäisiin kehittämistuki ja sen rajoitukset. Tämä määritelmä soveltuisi myös paikallisen toimintaryhmän kautta haettavaan kehitystukiin.

19§ Pykälässä säädettäisiin yritystoiminnan kehittämisen tukikelpoisista kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan, jollei jäljempänä toisin säädettäisi, tukea voitaisiin myöntää seuraaviin 18 §:ssä tarkoitettua yritystoiminnan kehittämisestä aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin:

1) käytännönläheisten tai tiedelähtöisten taikka näiden yhdistelmänä toteutettavien selvitysten ja tutkimusten sekä tiedon hankkimisesta ja soveltamisesta aiheutuviin kustannuksiin;

2) yrityksen ulkopuolelta hankittavien kehittämis- ja asiantuntijapalveluiden kustannuksiin;

3) tarvikkeiden ja aineiden kustannuksiin;

4) matkakustannuksiin;

5) vuokratkustannuksiin;

6) tuensaajan kehittämistoimenpiteiden toteuttamisesta vastaavan henkilön palkkakuluihin ja niihin liittyviin lakisääteisiin kustannuksiin;

7) muihin kuin 1—6 kohdassa tarkoitettuihin kehittämistoiminnan kannalta tarpeellisiin ja siihen välittömästi liittyviin kustannuksiin.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan Edellä kohdassa 6 tarkoitettujen palkkakulut ja niihin liittyvät lakisääteiset kustannukset voivat muodostaa enintään 50 prosenttia kehittämistuella toteutettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

20§

Pykälässä säädettäisiin tuesta maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavan pienen ja keskisuuren yrityksen toiminnan kehittämiseen.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavan pienen tai keskisuuren yrityksen yritystoiminnan kehittämiseen. Maataloustuotteella tarkoitetaan EU:n lainsäädössä maataloustuotteeksi hyväksytyjä tuotteita. Maataloustuotteiksi ei siis hyväksyttäisi luonnontuotteita.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tuki myönnettäisiin yrityksen hankkimien kehittämis- ja asiantuntijapalveluiden kustannuksiin.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan tuki kohdennettaisiin maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle pienelle tai keskisuurelle yritykselle, joka olisi lopullinen edunsaaja. Toimenpidettä hallinnoisi palveluntuottaja. Momentilla mahdollistettaisiin se, että yritys, jolta tuensaaja hankkii kehittämis- ja asiantuntijapalveluita, laatii tukihakemuksen Ruokaviraston tietojärjestelmään.

Pykälän taustalla on maailman kauppajärjestön kielto maksaa suora tukea maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavan pienen ja keskisuuren yrityksen toiminnan kehittämiseen. Tuki voidaan kuitenkin tarjota palvelujen muodossa.

21§

Pykälässä säädettäisiin paikallisten toimintaryhmien kautta haettavan kehittämistuen kohdentamisesta.

Ehdotuksen mukaan paikallisen kehittämisstrategian toteuttamiseksi maaseutualueella voidaan myöntää maa- ja metsätalouden alkutuotannon ulkopuoliseen yritystoimintaan:

- 1) yritystoiminnan suunnitteluvaiheen kehittämistukea;
- 2) yritystoiminnan kehittämistoimenpiteen valmisteluvaiheen tukea;
- 3) vakiintuneen yritystoiminnan kehittämistukea.

Pykälässä säädettäisiin, että paikallisen toimintaryhmän kautta haettavaa kehittämistukea voidaan myöntää maaseutualueella maa- ja metsätalouden alkutuotannon ulkopuoliseen yritystoimintaan. Tukea voitaisiin kuitenkin myöntää maa- ja metsätaloutta palvelemaan toimintaan.

22§ Pykälässä säädettäisiin yritystoiminnan suunnitteluvaiheen tuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan yritystoiminnan suunnitteluvaiheen tuen hakijan tulisi olla luonnollinen henkilö, jolla ei olisi tukea haettaessa tai myönnettäessä yritystunnusta.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tukea voitaisiin käyttää uuden yritystoiminnan aloittamisen suunnitteluun ostettavina palveluina. Suunnittelulla tarkoitetaan ulkopuolisen asiantuntijan avulla tapahtuvaa yritystoiminnan edellytysten selvittämistä ja liikeidean kehittämistä.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää 1 000 euroa vakioituna kertakorvauksena samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

23§ Pykälässä säädettäisiin yritystoiminnan kehittämistoimenpiteen valmistelun tuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan yritystoiminnan valmisteluvaiheen tuen hakijan tulisi olla luonnollinen henkilö tai mikroyritys, jolla olisi tukea haettaessa yritystunnus.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tukea voitaisiin käyttää aloittavan tai toimivan yrityksen kehittämistoimenpiteiden valmisteluun ostettaviin palveluihin. Valmistelulla tarkoitetaan ulkopuolisen asiantuntijan avulla tapahtuvaa liiketoimintasuunnitelman ja kehittämissuunnitelman laatimista sekä avustusten ja muun rahoituksen hakemisen edellytysten selvittämistä. Muulla rahoituksella tarkoitetaan myös strategiasuunnitelman ulkopuolista rahoitusta.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää 2 000 euroa vakioituna kertakorvauksena samalle tuen hakijalle kerran rahoituskauden aikana.

24§ Pykälässä säädettäisiin vakiintuneen yritystoiminnan tuesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin vakiintuneen yritystoiminnan tuen hakijalla tulisi olla tukea haettaessa yritystunnus. Vakiintuneella yritystoiminnalla tarkoitettaisiin yritystoimintaa, jota on harjoitettu päätoimisesti tai osa-aikaisesti vähintään yhden tilikauden ajan.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää yritystoiminnan kehittämiseen. Tukea voitaisiin käyttää yrityksen ulkopuolelta hankittaviin kehittämis- ja asiantuntijapalveluihin, aineisiin ja tarvikkeisiin, matkoihin ja vuokriin.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää 3 000 euroa vakioituna kertakorvauksena. Ensimmäisen myönnetyn tuen jälkeen tukea voitaisiin myöntää samalle tuen saajalle enintään kaksi kertaa rahoituskauden aikana. Edellytyksenä uuden tuen myöntämiselle olisi, että edellinen tuki olisi käytetty.

Luvussa 5 säädettäisiin investointituesta

25§ Pykälässä säädettäisiin investointituella tuettavasta toimenpiteestä.

Ehdotuksen mukaan investointitukea voitaisiin myöntää sellaiseen yrityksen investointiin, jolla on olennaista merkitystä yrityksen perustamiselle, kasvulle tai kehitymiselle.

Pykälä vastaisi edellisen asetuksen 17 §:n säännöksiä.

26§ Pykälässä säädettäisiin rakentamista koskevasta suunnitelmasta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan rakentamista koskevaan suunnitelman tulisi sisältää seuraavat toimenpiteen toteuttamisen kannalta riittävän yksityiskohtaiset asiakirjat:

- 1) pääpiirustukset;
- 2) erikoissuunnitelmat, joilla on merkitystä hyväksyttävien kustannusten arvioinnissa;
- 3) rakennusselostus;
- 4) rakennusselostukseen perustuva kustannusarvio- tai -laskelma.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan rakentamista koskevan suunnitelman yksityiskohtaisuuden ja laajuuden olisi oltava asianmukaisessa suhteessa toimenpiteen laajuuteen ja kokonaiskustannuksiin.

Pykälän 1 momentti vastaisi edellisen asetuksen 19 §:n säännöksiä.

27§ Pykälässä säädettäisiin aineellisen investoinnin tukikelpoisista kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää investoinnin toteuttamiseksi tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin, jotka aiheutuisivat:

- 1) rakennuksen, rakenteen tai rakennelman rakentamisesta, laajentamisesta tai korjaamisesta;
- 2) rakennuksen hankkimisesta;
- 3) koneiden ja laitteiden sekä muun irtaimen käyttöomaisuuden hankkimisesta;
- 4) 1, 2 ja 3 kohdan mukaisissa investoinneissa tarvittavista sähkö-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja tietoliikenneliittymistä; sekä muista liittymistä tuensajalle aiheutuvat kustannukset osana tuettavaa toimenpidettä;
- 5) toimenpiteen suunnittelusta ja toteutuksesta yleiskustannuksina;
- 6) lupa- ja rekisteröintimaksuista sekä muista vastaavista toimenpiteen toteutukseen liittyvistä yleiskustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin listaukseen tehtäisiin joitakin tarkennuksia. Pykälän 1 momentin 3 kohtaan rakentamiskohteessa tarvittavat sähkö-, lämpö-, vesi- ja viemäri- sekä tietoliikenneliittymistä aiheutuvat kustannukset. Näitä kustannuksia voitaisiin tukea ainoastaan osana tuettavaa toimenpidettä sekä tarpeen mukaan myös kone- tai laitehankinnan yhteydessä. Pelkästään liittymästä aiheutuvia kustannuksia sisältävään investointiin tukea ei voitaisi myöntää. Kyseisten kustannusten katsotaan lukeutuvan kiinteästi aineellisen investoinnin toteuttamiseen, kuten rakennuksen rakentamiseen, sillä rakennus ei olisi yritystoimintaan käyttökelpoinen ilman edellä lueteltuja liittymiä. Liittymämaksut saattavat sisältää sekä aineellisia että aineettomia elementtejä. Siltä osin, kun investointiin sovelletaan yleistä ryhmäpoikkeusasetusta, niin eräänä tukikelpoisuuden edellytyksenä on, että tuen kohteena oleva aineeton omaisuus on kirjanpidossa poistokelpoista. Ratkaistaessa, katsotaanko sekä aineellisen että aineettoman elementin sisältävä omaisuuserä aineelliseksi tai aineettomaksi investoinnin tukikelpoiseksi kustannukseksi, on ratkaisevaa, kumpi elementti on merkittävämpi.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentin 3 kohdassa tuen piiriin voidaan hyväksyä vain sellainen osamaksukaupalla hankittu omaisuus, joka rahoitetaan rahoitusyhtiöiden kautta. Rahoitusyhtiöillä tarkoitettaisiin kaikkia rahoitusyhtiöitä. Asetuksella ei ole haluttu rajoittaa yritysten mahdollisuuksia valita liiketoiminnan näkökulmasta parasta rahoitusyhtiötä.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan osamaksukaupasta annetun lain ([91/1966](#)) [1 §:ssä](#) tarkoitettulla osamaksukaupalla hankitun omaisuuden hankintameno katsottaisiin myös rahoitusvelan osalta tukikelpoiseksi, jos:

- 1) tuen saajalla on oikeudellisesti sitova osamaksukaupasta annettuun lakiin ja solmittuun rahoitussopimukseen perustuva velvollisuus maksaa jäljellä oleva rahoitusvelka rahoitusyhtiölle;
- 2) rahoitusyhtiö on maksanut tuen saajan puolesta rahoitusvelan myyjälle;
- 3) omaisuus on toimitettu tuen saajalle;
- 4) omaisuuden omistusoikeutta vastaavat oikeudet siirtyvät tuen saajalle siten, että tuen saaja on oikeutettu tekemään omaisuudesta poistoja sekä vähentämään arvonnlisäveron, jos tuen saaja on arvonnlisäverovelvollinen.

Pykälä vastaisi soveltuvin osin edellisen rahoituskauden aikana voimassa olleita säännöksiä. Muuttuneen EU:n lainsäädännön johdosta pykälässä ei enää säädeltäisi käytettynä ostettavan koneen, laitteen, välineen tai kaluston tukikelpoisuuden vaatimuksista.

28§

Pykälässä säädettäisiin aineettoman investoinnin tukikelpoisista kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää seuraaviin kohtuullisiin ja tarpeellisiin investoinnista aiheutuviin kustannuksiin:

- 1) tietokoneohjelmistojen, pilvipalveluiden ja vastaavien ratkaisujen hankkiminen;

2) patenttien, tekijänoikeuksien, tavaramerkkien hankkiminen ja muiden immateriaalioikeuksien sekä käyttöluoppien hankkiminen.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan aineettoman omaisuuden tulisi täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) omaisuutta käytetään ainoastaan tukea saavassa toimipaikassa;
- 2) omaisuus on poistokelpoista;
- 3) omaisuus on ostettava markkinaehdoin kolmansilta ostajasta riippumattomilta osapuolilta;
- 4) omaisuus on sisällytetty yrityksen varoihin vähintään kolmen vuoden ajaksi.

Pykälä vastaa pääosin aiemmin voimassa olleita säännöksiä. Ehdotettavan pykälän 1 momentin listaa on päivitetty kattamaan pilvipalveluratkaisut sekä muut immateriaalioikeudet. Ehdotettavan pykälän 2 momentissa aiemmin ollut viittaus yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen on nyt säädetty koskemaan kaikki aineettomia investointeja.

29§

Pykälässä säädettäisiin rakennuksen ja kiinteistön hankintaa koskevan tuen edellytyksistä.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan maa-alueen hankintakustannuksesta olisi tukikelpoista enintään 10 prosenttia koko kiinteistön tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan hankittaessa rakennus ilman maa-aluetta tai rakennus maa-alueineen tuen myöntämisen edellytyksenä olisi, että:

- 1) rakennus soveltuu harjoitettavaan yritystoimintaan tai on kohtuullisin kustannuksin muutettavissa siihen soveltuvaksi sekä täyttää aiotussa käyttötarkoituksessaan, mitä laissa tai lain nojalla säädetään tai määrätään sellaiselle rakennukselle asetetuista vaatimuksista;
- 2) rakennuksen tai kiinteistön kauppahinta ei ylitä sen käypää arvoa;
- 3) kiinteistön arvo muodostuu pääasiassa yritystoimintaan käytettävän rakennuksen arvosta.

Pykälä vastaisi pääosin edellisen asetuksen 22 §:n säännöksiä.

30§

Pykälässä säädettäisiin investoinnin toteutettavuustutkimuksesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää aineellisen investoinnin toteutettavuustutkimukseen. Toteutettavuustutkimuksella voidaan selvittää investoinnin toiminnallisia, taloudellisia ja teknisiä edellytyksiä mukaan lukien rahoituksen hakemisen edellytysten selvittäminen ja valmistelu. Tuen myöntäminen toteutettavuustutkimukseen ei edellytä investoinnin toteuttamista.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan toteutettavuustutkimuksen tukikelpoisiksi kustannuksiksi voitaisiin hyväksyä yrityksen ulkopuolelta hankittavista kehittämis- ja asiantuntijapalveluista aiheutuviin kustannuksiin sekä muut välttämättömät ja tarpeelliset kustannukset.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan varsinaiset rakennusten suunnittelusta aiheutuvat kustannukset eivät olisi toteutettavuustutkimuksen tukikelpoisia kustannuksia

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää enintään 50 prosenttia tuen perusteeksi esitetyistä, määrältään enintään 50 000 euron hyväksyttävistä kustannuksista.

Pykälä vastaisi soveltuvin osin edellisen asetuksen 23 §:n säännöksiä.

31§

Pykälässä säädettäisiin investointeja koskevista rajoituksista.

Ehdotuksen mukaan seuraavia investointeja ei tuettaisi:

- 1) eläinten hankinta;
- 2) maatalouden alkutuotantoon tarkoitetun traktorin tai muun koneen tai laitteen hankinta;
- 3) liikennealan investoinnit;
- 4) puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankinta;
- 5) käytössä olevan koneen tai laitteen korvaaminen uudella, ellei yritystoimintaa olennaisesti laajenneta tai yrityksen teknologinen taso investoinnin vaikutuksesta merkittävästi parane taikka oteta käyttöön korkeampaan ympäristönsuojelulliseen tasoon johtavia tekniikoita;
- 6) energiakäyttöön tarkoitetun turpeen tuotantoon liittyvät investoinnit;
- 7) toisen yrityksen osakkeiden tai osuuksien taikka liiketoiminnan hankintaan; tukea voidaan kuitenkin myöntää sellaisten kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden hankintaan, jotka oikeuttavat hallitsemaan kehittämistukilain mukaan tukikelpoisessa yritystoiminnassa käytettävää toimitilaa;
- 8) investointi, jonka tarkoituksena on ainoastaan toimitilojen tarjoaminen vuokralle;
- 9) kiinteistön tai rakennusten hankinta julkisyhteisöltä, ellei kohteen määritely markkinaehtoisesti ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ja hankintaa tehdään markkinaehtoisesti;
- 10) kokonaisteholtaan yli kahden megawatin uusiutuvan energian tuotannollisia investointeja.

Pykälä vastaisi soveltuvin osin edellisen asetuksen 25 §:n säännöksiä. Ehdotettavaan listaukseen tehtäisiin joitakin tarkennuksia esimerkiksi kohdassa 9 on aiemmin

viitattu EU:n tiedonantoon, mutta uudessa asetuksessa viittauksen sisältö olisi kirjoitettu auki. Listaan lisättäisiin myös kohta 10 uutena rajoituksena.

32§ Pykälässä säädettäisiin julkisen rahoituksen enimmäismäärästä investoinnissa.

Ehdotuksen mukaan investointiin myönnettävän tuen ja muun valtiontueksi katsottavan tuen prosenttiosuuksien yhteenlaskettu määrä ei saisi ylittää tässä asetuksessa säädettyjä prosenttiosuuksia. Paikallisen toimintaryhmän puoltamassa investoinnissa valtiontueksi katsottaisiin myös mahdollinen kuntarahan osuus.

33§ Pykälässä säädettäisiin investointituen määrästä mikroyrityksille.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää avustuksena siten, että tuen määrä ei ylittäisi seuraavia prosenttiosuuksia tuen perusteena olevista kustannuksista:

1) I tukialueella harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla 40 prosenttia;

2) I tukialueella muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 30 prosenttia;

3) II tukialueella harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla 35 prosenttia;

4) II tukialueella muulla kuin 3 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 25 prosenttia;

5) III tukialueella harvaanasutulla maaseudulla 20 prosenttia tai 30 prosenttia, jos tuki myönnetään kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena;

6) III tukialueella ydinmaaseudulla 20 prosenttia tai 25 prosenttia, jos tuki myönnetään kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena;

7) III tukialueella muulla kuin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 20 prosenttia.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa säädetyn estämättä ilman kiinteää tieyhteyttä olevilla saarilla II ja III tukialueella tukea voitaisiin myöntää avustuksena 40 prosenttia tuen perusteena olevista kustannuksista, kun tuki myönnetään kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena.

34§ Pykälässä säädettäisiin investointituen määrästä pienille yrityksille.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää mikroyritystä suuremmalle pienyritykselle avustuksena siten, että tuen määrä ei ylitä seuraavia prosenttiosuuksia tuen perusteena olevista kustannuksista:

1) I tukialueella harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla 35 prosenttia;

- 2) I tukialueella muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 25 prosenttia;
- 3) II tukialueella harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla 30 prosenttia;
- 4) II tukialueella muulla kuin 3 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 20 prosenttia;
- 5) III tukialueella harvaanasutulla maaseudulla 20 prosenttia tai 30 prosenttia, jos tuki myönnetään kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena tai suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna tukena;
- 6) III tukialueella ydinmaaseudulla 20 prosenttia tai 25 prosenttia, jos tuki myönnetään kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena tai suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna tukena;
- 7) III tukialueella muulla kuin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 20 prosenttia.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa säädetyn estämättä ilman kiinteää tieyhteyttä olevilla saarilla II ja III tukialueella tukea voidaan myöntää avustuksena 35 prosenttia tuen perusteena olevista kustannuksista, kun tuki myönnetään kehittämistukilain 5 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena tai suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna tukena.

35§

Pykälässä säädettäisiin investointituen määrästä keskisuurelle yritykselle.

Ehdotuksen mukaan tukea voitaisiin myöntää maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle keskisuurelle yritykselle avustuksena siten, että tuen määrä ei ylitä seuraavia prosenttiosuuksia tuen perusteena olevista kustannuksista:

- 1) I tukialueella harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla 25 prosenttia;
- 2) I tukialueella muulla kuin 1 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 20 prosenttia;
- 3) II tukialueella harvaan asutulla maaseudulla tai ydinmaaseudulla 25 prosenttia;
- 4) II tukialueella muulla kuin 3 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 20 prosenttia;
- 5) III tukialueella harvaanasutulla maaseudulla 25 prosenttia;
- 6) III tukialueella ydinmaaseudulla 20 prosenttia;
- 7) III tukialueella muulla kuin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettulla tukikelpoisella alueella 15 prosenttia.

36§ Pykälässä säädettäisiin Uusiutuvan energian ja uusiutuvan energian raaka-aineiden tuotantoon myönnettävän investointituen määrästä.

Ehdotuksen mukaan tukea voitaisiin myöntää I, II ja III tukialueella pienelle yritykselle poiketen siitä, mitä edellä 30 ja 31 §:ssä säädetään siten, että tuen määrä ei ylitä seuraavia prosenttiosuuksia tuen perusteena olevista kustannuksista:

1) uusiutuvan energian tuotantoon ja jakeluun 20 prosenttia, jos kyseessä on uusiutuvan energian tuotantoa ja jakelua harjoittava uusi laitos 30 prosenttia tai, jos kyseessä on biokaasuntuotantoa ja jakelua harjoittava uusi laitos 50 prosenttia;

2) pellettien, brikettien, biohiilen ja muiden vastaavien pidemmälle jalostettujen kiinteiden polttoaineiden valmistukseen 20 prosenttia;

3) polttopuun, puutähdehakkeen, puuperäisten kierrätyspolttoaineiden ja muiden puuperäisten polttoaineiden tuotantoon 20 prosenttia.

37§ Pykälässä säädettäisiin Paikallisten toimintaryhmän kautta haettava tuen määrästä energiainvestointeihin.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan paikallisen kehittämisstrategian toteuttamiseksi voitaisiin myöntää tukea I, II ja III tukialueen harvaan asutulla tai ydinmaaseudulla sijaitsevalle mikroyritykselle energiamuodon vaihtamiseen uusiutuvaan energiaan, yrityksen uusiutuvan energian käytön lisäämiseen ja energia- ja materiaalitehokkuuden parantamiseen yrityksessä, siten, että tuen määrä ei ylitä 30 prosenttia tuen perusteena olevista kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettun tuen myöntämiseen ei sovellettaisi 25 §:n vaatimuksia. Investointituen yleisiä ei sovellettaisi kyseiseen tukimuotoon, koska investoinneilla energiatehokkuuteen tai uusiutuviin energianmuotoihin ei välttämättä ole merkitystä yrityksen perustamiselle, kasvulle tai kehitymiselle.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettua tukea voitaisiin myöntää vain päätoimiseen yritystoimintaan.

38§ Pykälässä säädettäisiin investoinnin hyväksyttävien kustannusten määrästä.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tuen perusteena olevien hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä investoinnin kokonaiskustannuksista voisi olla enintään 1 500 000 euroa, jonka yli meneviin kustannuksiin ei myönnetä tukea. Jos tuella tuetaan maatalous- ja luonnontuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä tai uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investointeja, edellä tarkoitettu enimmäismäärä voisi olla kuitenkin enintään 2 000 000 euroa.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan investoinnin hyväksyttävien kustannusten vähimmäismäärä olisi 10 000 euroa tai 5 000 euroa, jos tuki haetaan paikallisen toimintaryhmän kautta.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan, jos investointitukea haetaan paikallisen toimintaryhmän kautta edellä 1 momentissa tarkoitettu hyväksyttävien kustannusten

enimmäismäärä investoinnin kokonaiskustannuksista voisi olla enintään 100 000 euroa.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan edellä 3 momentissa tarkoitettujen kustannusten ollessa enemmän kuin 20 000 euroa, tukea voitaisiin myöntää vain yritystoimintaan, joka on päätoimista.

39§ Pykälässä säädettäisiin tuotosperusteisen tuen maksamisesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan edellä 11 ja 13-17 §:ssä tarkoitettu käynnistystuki ja 22-24 §:ssä tarkoitettu kehittämistuki maksettaisiin yhdessä erässä, kun tukipäätöksessä edellytetyt käynnistystoimet tai kehittämistoimet on toteutettu. Toimien toteutumisella ei tarkoiteta esimerkiksi yrittäjyyskokeilussa, että koko kokeilun tulisi olla toteutunut vaan tuki voitaisiin maksaa, jos tukipäätöksessä eritellyt toimenpiteet kuten toimitilojen vuokraus olisi toteutettu.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tuotosperusteisessa tuessa tuen saajan ei tarvitsisi esittää tositteita tuotoksista aiheutuvista kustannuksista tuen hakemisen, maksamisen tai tarkastuksen yhteydessä.

40§ Pykälässä säädettäisiin kustannusperusteisen tuen maksamisesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tuesta maksettaisiin tukiprosentin mukainen osuus toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan todellisiin, hyväksyttäviin kustannuksiin perustuvan tuen maksamisen edellytyksenä olisi, että tuen saaja liittyy maksamista koskevaan hakemukseen erittelyn toimenpiteessä aiheutuneista menoista ja toimenpiteen etenemisestä kehittämistukilain 40 §:n 3 momentin mukaisesti. Tilinpitoasiakirjoista tulee käydä ilmi suoritettu hankinta. Ennen kuin tuki voidaan maksaa, menon tulee olla tuen saajan maksama.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan kustannusperusteinen tuki maksettaisiin yhdessä tai useammassa erässä. Tukea ei maksettaisi enakkona.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan tuensaajan on yli 3000 euron hankinnoissa esitettävä selvitys kustannusten kohtuullisuudesta, niiltä osin kuin kustannusten kohtuullisuutta ei ole selvitetty tukihakemuksessa. Lähtökohtaisesti kustannusten kohtuullisuus arvioitaisiin tukihakemuksen perusteella.

Ehdotettavan pykälän 5 momentin mukaan, jos kustannusten liittyminen toimenpiteiden toteuttamiseen ei olisi selkeästi osoitettavissa tai kustannukset eivät olisi suhteessa saavutettuihin tuloksiin nähden, voitaisiin hyväksyttäväksi esitettyjä kustannuksia jättää maksamatta.

41§ Pykälässä säädettäisiin maksuhakemuksen jättämisen määräajasta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tuen viimeisen erän maksamista olisi haettava neljän kuukauden kuluessa hankkeen toteuttamiselle asetetun määräajan päättymisestä

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan tuki voitaisiin maksaa määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, eikä viivästyminen vaikeuta rahoituskauden sulkemista.

42§ Pykälässä säädettäisiin tukea koskevat seurantatiedot.

Ehdotuksen mukaan tuen viimeisen erän maksamisen edellytyksenä olisi, että tuen saaja on toimittanut tarvittavat seurantatiedot. Seurantatiedoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä 50 §:n seurantatietoja.

Luvussa 7 säädettäisiin seuraamuksista ja vähennyksistä

43§ Pykälässä säädettäisiin tukikelvottomien kustannusten vuoksi tehtävästä vähennyksestä.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan, mikäli tuensaaja esittää tukikelvottomia kustannuksia enemmän kuin kymmenen prosenttia hyväksyttävien kustannusten määrästä, viranomaisen olisi sovellettava vähennystä, joka on yhtä suuri kuin tukikelvottomien kustannusten ja hyväksyttävien kustannusten erotus, mutta ei kuitenkaan peruutettavaa tukea suurempi.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan, jos tukipäätöksellä myönnetty tuki on enemmän kuin 200 000 euroa, ja tuensaaja esittää tukikelvottomia kustannuksia enemmän kuin viisi prosenttia hyväksyttävien kustannusten määrästä, viranomaisen olisi sovellettava vähennystä, joka on yhtä suuri kuin tukikelvottomien kustannusten ja hyväksyttävien kustannusten erotus, mutta ei kuitenkaan peruutettavaa tukea suurempi.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan vähennystä ei kuitenkaan sovellettaisi, jos tuensaaja pystyy osoittamaan viranomaista tyydyttävällä tavalla, ettei tukikelvottomien kustannuksiin sisällymättömien kustannusten ilmoittaminen ole hänen syytään, tai jos viranomainen vakuuttuu muutoin siitä, ettei syy ole kyseisen tuensaajan. Viranomainen voisi pienentää vähennystä erityisen painavasta syystä.

Koska vakioituun kertakorvaukseen ei liity hyväksyttäviin kustannusten arviointia maksatusvaiheessa, ei pykälän vähennys koske vakioituna kertakorvauksena maksettavaa tukea.

Seuraamukset perustuvat horisontaaliasetuksen 59 artiklassa jäsenvaltioille asetettuun velvoitteeseen. Horisontaaliasetuksen 59 artiklan (Unionin taloudellisten etujen suojaaminen) 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä sovellettavia hallintojärjestelmiä noudattaen annettava kaikki tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset sekä toteutettava muut tarvittavat toimenpiteet unionin taloudellisten etujen tehokkaan suojan varmistamiseksi. Asetuksen 59 artiklan d alakohdassa todetaan, että näiden säädösten, määräysten ja toimenpiteiden on liityttävä erityisesti tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien seuraamusten määräämiseen unionin oikeuden tai sen puuttuessa kansallisen oikeuden mukaisesti ja tarvittaessa oikeustoimiin ryhtymisen. Jäsenvaltioiden on toteutettava lisäksi asianmukaiset varotoimet, joilla varmistetaan,

sovellettavat seuraamukset ovat oikeasuhteisia ja suhteutettuja havaitun noudattamatta jättämisen vakavuuteen, laajuuteen, pysyvyyteen tai toistuvuuteen.

Kehittämistukilain 53 §:n 2 momentissa on säädetty poikkeuksista seuraamusten määräämisestä. Momentissa viitataan seuraamusten soveltamisessa sovellettavien poikkeusten osalta horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a, b ja c kohdissa tarkoitettuihin tilanteisiin. Seuraamuksia ei määrättäisi myöskään muissa edellä mainittuihin horisontaaliasetuksessa tarkoitettuihin tilanteisiin verrattavissa olevissa tilanteissa. Horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a kohta koskee ylivoimaista estettä ja poikkeuksellisia olosuhteita. Näissä tuenhakija säilyttää oikeutensa tukeen. Horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan b ja c kohdan mukaisissa tilanteissa seuraamusta ei sovelleta, mutta tukea kuitenkin vähennetään siltä osin kuin tuenhakija ei ole siihen oikeutettu. Kohdan b mukaisessa tilanteessa noudattamatta jättäminen johtuu toimivaltaisen viranomaisen tai muun viranomaisen virheestä ja henkilö, jota hallinnollinen seuraamus koskee, ei olisi voinut kohtuudella havaita kyseistä virhettä. Kohdan c mukaisessa tilanteessa asianomainen henkilö voi osoittaa toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla, ettei noudattamatta jättäminen ole hänen syytään, tai jos toimivaltainen viranomainen on muutoin vakuuttunut siitä, ettei noudattamatta jättäminen ole asianomaisen henkilön syytä.

44§ Pykälässä säädettäisiin puutteista tiedotusvelvollisuuden noudattamisessa.

Ehdotettavan pykälän mukaan, jos tuensaaja on laiminlyönyt tuen ehtoihin sisältyneen tiedotusvelvoitteen noudattamisen, voitaisiin tukeen tehdä prosenttimääräinen vähennys, joka on suhteessa puutteen vakavuuteen ja olisi suuruudeltaan vähintään prosentti ja enintään viisi prosenttia koko hankkeeseen maksettavasta tuesta.

Luvussa 8 säädettäisiin toimenpiteen aloittamisesta ja toteuttamisesta sekä luvista

45§ Pykälässä säädettäisiin viranomaisluvista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä olisi toimenpiteen toteuttamisen kannalta välttämättömän lainvoimaisen viranomaisluvan esittäminen.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, tuki voitaisiin perustelluista syistä myöntää lainvoimaa vailla olevan luvan perusteella edellyttäen, että tukipäätökseen otetaan ehto, jonka mukaan lainvoimainen lupa on esitettävä ensimmäisen maksuhakemuksen yhteydessä.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan edellä 2 momentissa säädettyä poikkeusta ei sovellettaisi ympäristölupaan. Sitä ei sovelleta myöskään maankäyttö- ja rakennuslain ([132/1999](#)) mukaiseen lupaan, ellei tuen hakija ole saanut mainitun lain 144 §:n mukaista aloittamisoikeutta.

Pykälä vastaisi pääosin edellisen asetuksen 33 §:n säännöksiä.

46§ Pykälässä säädettäisiin toimenpiteen aloittamisesta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan yrityksen käynnistys- tai kehittämistukea haettaessa toimenpiteen aloittamiseksi katsottaisiin hankesuunnitelmassa esitettyjen tuen kohteena olevien toimenpiteiden toteuttamisen aloittaminen.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan investointitukea haettaessa toimenpiteen aloittamiseksi katsottaisiin ensimmäinen seuraavista toimenpiteistä:

- 1) sopimuksen tai tilauksen tekeminen;
- 2) rakennustöiden aloittaminen;
- 3) koneen, laitteen, välineiden ja kaluston toimitus;
- 4) hankinnan maksaminen;
- 5) muun kuin 1–4 kohdassa tarkoitetun sellaisen sitoumuksen tekeminen, joka tekee investoinnista peruuttamattoman.

Ehdotettavan pykälän 3 momentin mukaan, jos hankintahinta maksetaan yhtä useampana eränä, hankinnan maksamisajankohdaksi katsottaisiin ensimmäisen erän maksun ajankohta.

Ehdotettavan pykälän 4 momentin mukaan seuraavista investointiin liittyvistä toimenpiteistä voisi aiheutua kustannuksia ennen tukihakemuksen vireilletuloa ilman, että se katsottaisiin toimenpiteen aloittamiseksi:

- 1) lupien hankkiminen;
- 2) toimenpiteen suunnittelu;
- 3) toteutettavuustutkimus;
- 4) hankinnat, joiden arvo on vähäinen suhteessa toimenpiteen hyväksyttävään kokonaiskustannukseen.

Ehdotettavan pykälän 5 momentin mukaan tukea ei myönnettäisi eikä maksettaisi sellaisiin investointikustannuksiin, jotka ovat syntyneet ennen toimenpiteen aloittamista, lukuun ottamatta 4 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia.

47§ Pykälässä säädettäisiin toimenpiteen toteuttamisen määräajasta.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan tuettavalle toimenpiteelle määrättäisiin tukipäätöksessä kehittämistukilain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettu toteuttamisaika.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan toteutusajan pidentämisen edellytyksiin sovelletaan kehittämistukilain 26 §:n 2 momenttia.

Luvussa 9 säädettäisiin erinäisistä säännöksistä

48§ Pykälässä säädettäisiin investoinnin pysyvyydestä.

Ehdotuksen mukaan pienten ja keskisuurten yritysten ja maatalousyritysten tulisi käyttää tuen kohteena olevaa aineellista omaisuutta ja sisällyttää aineeton omaisuus yrityksen varoihin kolme vuotta tuen viimeisen erän maksupäätöksen päätöspäivästä lukien. Perustellusta syystä tukipäätöksessä voitaisiin määrätä vähimmäiskäyttöajaksi enintään kymmenen vuotta. Perusteltu syy olisi omaisuuden luonne. Esimerkiksi rakennusinvestoinneille tulisi lähtökohtaisesti määrätä yli kolmen vuoden säilytysaika.

49§ Pykälässä säädettäisiin investointitukeen ja kehittämistukeen oikeuttamattomista kustannuksista.

Ehdotettavan pykälän 1 momentin mukaan investointi- ja kehittämistuen tukikelpoisia kustannuksia eivät olisi:

- 1) arvonnlisävero, ellei se jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi;
- 2) korot, provisiot ja varainsiirtovero sekä muut rahoituksesta johtuvat kustannukset;
- 3) osamaksusopimukseen liittyvät hallinto-, vakuutus-, korjaus- ja huoltokustannukset sekä muut vastaavat kustannukset;
- 4) sellaisten hankintojen kustannukset, jotka on tehty hakijalta, hakijayrityksessä johtavassa asemassa olevalta tai päätösvaltaa käyttävältä henkilöltä tai hänen perheenjäseneltään taikka hänen tai hänen perheenjäsenensä määräysvallassa olevalta yritykseltä, jollei hankinnasta ole hankittu riittävästi tarjouksia muilta asianmukaisilta tahoilta taikka muutoin tuen kohteena olevan yrityksen lähipiiriin kuuluvalta osapuolelta. Lähipiiristä säädetään tarkemmin kirjanpitoasetuksessa.

Ehdotettavan pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun hankinnan kustannukset olisivat kuitenkin tukikelpoisia, jos lähipiiriin kuuluva osapuoli myy uuden koneen, laitteen, rakennustarvikkeita tai -työtä alkuperäisellä hankintahinnalla tuen hakijalle.

Pykälä vastaa pääosin aiemmin investointitukea koskeneita säännöksiä, mutta ne se on uudessa asetuksessa laajennuttu koskemaan myös kustannusperusteita kehittämistukea. Pykälän 1 momentin 4 kohtaa on lisäksi laajennuttu koskemaan päätösvaltaa käyttävän henkilön perheenjäsenen määräysvallassa olevaan yritykseen.

50§ Pykälässä säädettäisiin selvityksistä ja seurantatiedoista.

Ehdotuksen mukaan tuen saajan olisi pystyttävä osoittamaan kehittämistoimenpiteillä aikaansaatuja tuloksia tuen vaikuttavuudesta. Tuen vaikuttavuuden seuraamiseksi ja arvioimiseksi tuen saajan on annettava suunnitelma-asetuksen 7 artiklassa ja sen liitteessä I tarkoitetut tukien seuranta- ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot sekä muut tarvittavat tiedot tuettavan toimenpiteen tuloksista ja vaikutuksista.

51§ Pykälässä säädettäisiin voimaantulosta.

Ehdotuksen mukaan asetus tulisi voimaan [x] päivänä huhtikuuta 2023.

7. Voimaantulo

Asetus esitellään [x] päivänä maaliskuuta 2023 ja se tulee voimaan [x] päivänä huhtikuuta 2023.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023–2027.